

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

УПОВНОВАЖЕНИЙ ІЗ ЗАХИСТУ
ДЕРЖАВНОЇ МОВИ

Функціонування державної мови в освітньому процесі у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році

Руслан ГУРАК,
Голова Державної служби якості освіти України

Тарас КРЕМІНЬ,
Уповноважений із захисту державної мови

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ І ТЕНДЕНЦІЇ

Зменшення частки респондентів, які послуговуються українською мовою як в освітньому процесі, так і в побуті

У Східному та Південному макрорегіонах у повсякденному спілкуванні учасників освітнього процесу **переважає вживання російської мови**

Батьки учнів/учениць стали **більш консолідовані** у підтримці державної мови у всіх сферах життя

Підвищення рівня володіння українською мовою учнями/ученицями

- **на 9%** – за оцінкою педагогів
- **на 5%** – за оцінкою учнів/учениць

порівняно з 2022/2023 навчальним роком

ГЕОГРАФІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Вибірка:

121 33СО

(85 закладів у міській та 36 – у сільській місцевостях)

Формування репрезентативної вибірки здійснено Державною науковою установою «Інститут освітньої аналітики»

Учасники:

- учні/учениці (8-11(12) класів) 7031
- батьки учнів/учениць початкової, базової середньої, профільної середньої школи 18 788
- учителі 4000

Збір даних:

25 квітня – 10 травня 2024 року

ВИБІР МОВИ СПІЛКУВАННЯ

Українська мова – РІДНА

учні/учениці

2021/2022 н. р.

82%

2022/2023 н. р.

91%

2023/2024 н. р.

74%

батьки учнів/учениць

82%

93%

82%

учителі

89%

94%

86%

МОВА СПІЛКУВАННЯ

Освітній процес

за оцінкою вчителів:

на **4%** зменшилася частка учителів, які використовують виключно україномовні матеріали

за оцінкою учнів/учениць:

на **8%** зменшилася частка учнів/учениць, які послуговуються виключно українською мовою під час уроків та перерв

- *найменше на Сході – 17*
- *найбільше на Заході – 74%*

за оцінкою батьків учнів/учениць:

на **3%** збільшилася частка батьків учнів/учениць, які вважають, що вчителі надають навчальні матеріали та домашні завдання виключно українською мовою

Повсякденне життя

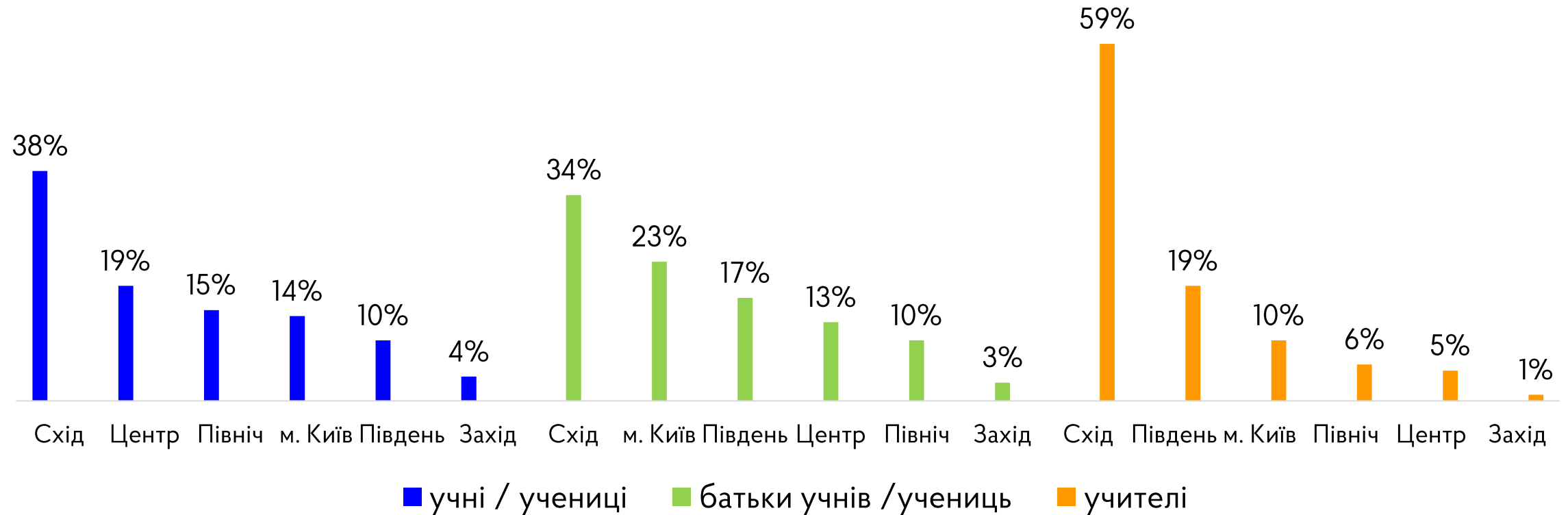
частка учителів, які послуговуються виключно українською мовою за межами школи – **фактично змін немає (80%)**

на **3%** зменшилася частка учнів/учениць, які послуговуються виключно українською мовою вдома та у колі друзів

на **2%** збільшилася частка батьків учнів/учениць, які розмовляють виключно українською мовою вдома і на роботі

МОВНІ ІДЕНТИЧНІСТЬ ТА ПРАКТИКА

Учасники освітнього процесу, які вважають рідною українську мову,
а вдома здебільшого спілкуються російською

МОВА ТА ІНТЕРНЕТ

Порівняно з 2022/2023 навчальним роком:

	2021/2022 н. р.	2022/2023 н. р.	2023/2024 н. р.
12% менше старшокласників вважають мову контенту важливою	43%	62%	50%
5% зменшилася частка учнів/учениць, які ліпше сприймають україномовний контент	34%	50%	45%
11% менше учнів/учениць використовують україномовний контент	26%	43%	32%
6% менше старшокласників спілкуються онлайн суто українською мовою	46%	55%	49%
3% зменшилася частка вчителів, які спілкуються онлайн суто українською мовою	61%	80%	77%
2% збільшилось використання української мови в інтернеті батьками учнів/учениць	42%	61%	63%

АКТУАЛЬНІСТЬ МОВНИХ КУРСІВ

Порівняно з 2022/2023 навчальним роком:

на 5% зменшилася частка учнів/учениць, які бажають додатково вивчати українську мову та/або вдосконалювати її знання

на 9% збільшилася частка вчителів, які оцінили знання дітей на рівні вільного володіння українською мовою

на 5% збільшилася частка старшокласників, які оцінили свій рівень володіння українською мовою як вільний

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Школа

Проводити інформаційно-просвітницьку роботу серед учасників освітнього процесу з питань реалізації державної мовної політики

Сприяти підвищенню професійної майстерності педагогів, висвітленню досвіду роботи у фахових виданнях, організувати роботу мовних пришкільних таборів, запровадити «навчальні канікули»

Працювати над розширенням електронного бібліотечного фонду матеріалами про культурну спадщину українського народу та історію становлення державності

Учителям під час освітнього процесу спрямовувати роботу над виробленням в учнів/учениць умінь і навичок комунікативного користування засобами мови у різних життєвих ситуаціях під час сприймання висловлювань із дотриманням мовленнєвого етикету

Громада

Держава

Забезпечення засновниками фінансування варіативної складової навчального плану

Продовжувати роботу щодо популяризації освітніх платформ і курсів для вивчення української мови серед учасників освітнього процесу

Підтримувати громадські ініціативи щодо створення таких курсів/платформ громадськими організаціями, закладами вищої освіти та іншими освітніми установами

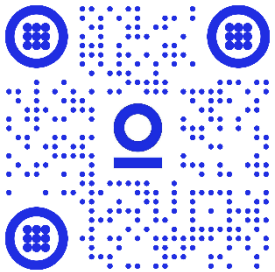
**ПАМ'ЯТАЙТЕ!
НАКАЗ ВДАРИТИ РАКЕТОЮ
ПО ДИТЯЧІЙ ЛІКАРНІ «ОХМАТДИТ»
БУВ ДАНИЙ **РОСІЙСЬКОЮ** **МОВОЮ...****

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

Дякую за увагу!

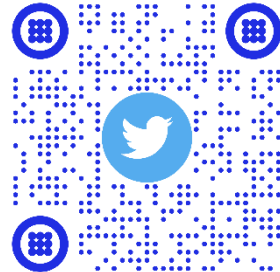
Офіційний
вебсайт

Сторінка
Facebook

Канал
YouTube

Канал
X

